

**EKİM 2013 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
İSLAM HUKUKUNA GİRİŞ
DERS KİTABINA İLİŞKİN DOĞRU YANLIŞ CETVELİ**

YANLIŞ	DOĞRU
1- Ünite 1, sayfa 3, 11-12. satır İnsan, akıllı ve doğası gereği toplumsal yaşama eğilimli bir varlık olmakla birlikte, doğasında,	1- Ünite 1, sayfa 3, 11-12. satır İnsan, yaratılıştan toplumsal yaşama eğilimli bir varlık olmakla birlikte, doğasında,
2- Ünite 1, sayfa 5, 4-5. satır Onlardan bir kısmında kelime, sözün anlaşılması manasında kullanılmaktadır.	2- Ünite 1, sayfa 5, 4-5. satır Onlardan bir kısmında kelime, sözün anlaşılması manasında, fakat çoğunlukla olumsuz bir yapıda kullanılmaktadır.
3- Ünite 1, sayfa 5, 26-27. satır ... mahiyeti ile etimolojik anlamı arasında semantik bir bağ, yani bir anlam uyumu açıkça kurulabilmektedir. Benzer bir semantik ilgi..	3- Ünite 1, sayfa 5, 26-27. satır ...mahiyeti ile etimolojik anlamı arasında semantik bir bağ, yani bir anlam uyumu açıkça kurulabilmektedir. Görüldüğü gibi fıkıh kelimesiyle, bu bağlamda, bilgi ve bilgiye ulaşmaktan ziyade, ona ulaşmanın özel bir yöntemi kastedilmektedir. O yöntem de, bilgi elde edilirken akli bir faaliyetin yapılması ve zihinsel bir çabanın harcanmasıdır. Öyleyse bilginin akli bir faaliyet ve zihinsel bir çaba olmadan, yalnızca duymak veya okumak gibi yollarla elde edilmesi fıkıh olarak nitelenemez. Benzer bir semantik ilgi,
4- Ünite 1, sayfa 6, 19-21. satır Hicrî I. yüzyılın sonlarına doğru hadis tedvin sürecinin başlaması, fıkıh ve ilim kelimelerinin anlamları üzerinde bir değişim meydana getirmiştir. İlim sözcüğü, yer yer, Hz. Peygamber'den ve sahabeden nakledilen haberleri, yani rivayeti ifade etmek üzere kullanılmaya başlamıştır.	4- Ünite 1, sayfa 6, 19-21. satır Hicrî I. yüzyılın sonlarına doğru hadis tedvin sürecinin başlaması, fıkıh ve ilim kelimelerinin anlamları üzerinde bir değişim meydana getirmiştir. Değişimin temelinde, rivayetlerin toplanması faaliyeti ile Kitâb ve Sünnet'in anlaşılması hususunda gösterilen zihinsel çaba arasındaki bilimsel farklılığın belirtilmesine duyulan gereksinim yatmaktadır. Fıkıh kelimesi, artık Kitâb ve Sünnet'e dayalı akıl yürütme faaliyetini ve bu faaliyet sonucunda açığa çıkan bilimsel çözümleri ifade etmektedir. Nitekim bu aşamada, 'bir kimsenin akli ictihad yöntemiyle ulaştığı bilimsel görüş' anlamındaki re'y ile fıkıh kelimelerinin kimi zaman eş anlamlı biçimde kullanıldığı kaynaklardan tespit edilebilmektedir. İlim kelimesi ise, daha ziyade Kitâb'a, Sünnet'e ve Sahâbe'nin görüş ve uygulamalarına (âsâr) ilişkin nakli bilgileri belirtmek için kullanılmaya başlanmıştır. Yani, herhangi bir anlama çabası gösterilmeksizin rivayete dayalı bilgilerin sadece öğrenilmesi, ilim kelimesi ile ifade edilmiştir.
5- Ünite 1, sayfa 6, 24-25. satır Buna göre fıkıh başlangıçta dinî bilginin her türünü (itikadî, ahlakî, hukukî vd.) içerecek bir genişlikte kullanılmıştır.	5- Ünite 1, sayfa 6, 24-25. satır Buna göre fıkıh, dinî bilginin her türünü (itikadî, ahlakî, hukukî vd.), fakat onlardan rivayete değil, yalnızca re'y ve ictihada dayalı olanlarını içermektedir.
6- Ünite 1, sayfa 7, 10. satır Fıkıhın yalnızca bilmekten ibaret olmayıp...	6- Ünite 1, sayfa 7, 10. satır Fıkıhın yalnızca bilimsel bilgidен ibaret olmayıp...

YANLIŞ

7- Ünite 1, sayfa 7, 13-14. satır

Mesela el-Pezdevî (ö. 482/1089) fıkıh tanımlarken, bilgisini davranışlarına yansıtmayı (ilmiyle amel olmayı) ayrı bir unsur olarak belirtmektedir (el-Pezdevî, 1994).

8- Ünite 1, sayfa 7, 24-25. satır

... terimleri üzerinde uzlaşılması, kaynaklarının ve bunlara ilişkin kuralların oluşması ile tamamlanmıştır.

9- Ünite 1, sayfa 7, 29. satır

Birinci tanıma göre fıkıh, “Şer’î amelî hükümleri tafsili delillerine dayalı olarak bilmek”tir.

10- Ünite 1, sayfa 8, 4-5. satır

... bildirmeli önermelerinki ise dolaylıdır.

11- Ünite 1, sayfa 8, 7-8. satır

Şer’î hükümler de düzenledikleri konular bakımından kendi içinde itikâdî hükümler (itikâdiyyât), vicdânî hükümler (vicdâniyyât) ve amelî hükümler (ameliyyât) olmak üzere üç kısma ayrılmaktadır.

12- Ünite 1, sayfa 8, 33-40. satır

...fıkıh kavrama biçimiyle ilgilidir.Onlara göre fıkıh, hükümleri tafsili delillerinden çıkarma işleminden ibaret olup, bu faaliyetin kendisi fıkıh olarak nitelendirilir. Ancak tanımda bilmek ifadesi yer almakla birlikte, elde edilen hükümlerin hepsi bilgi düzeyinde olmayıp bir kısmı zan düzeyindedir. Nasların kesin delaletleriyle veya icma yoluyla bilinen hükümler kesinlik ifade ederken, içtihad yoluyla ulaşılan hükümler zan düzeyinde kalır ve kesinlik ifade etmezler. Fıkıh anlaşılma ve tanınmaya çalışılırken fıkıhın mevcut fikhî hükümlerin az bir kısmının naslara dayalı bir kesinlik içerdiğini, büyük kısmının ise (onda dokuzunun) ise kesinlik içermeyen beşer sözü olduğunu hatırd tutmakta yarar vardır.

13- Ünite 1, sayfa 9, 31. satır

Şeriat, dar anlamda kullanıldığında ise, yalnızca peygamberden peygambere değişime açık hükümler bütünü anlamında kullanılmaktadır.

DOĞRU

7- Ünite 1, sayfa 7, 13-14. satır

Mesela el-Pezdevî (ö. 482/1089) fıkıh tanımlarken, bilimsel faaliyet neticesinde ulaşılan hükümlerle amel etmeyi ayrı bir unsur olarak belirtmektedir (el-Pezdevî, 1994).

8- Ünite 1, sayfa 7, 24-25. satır

...terimleri üzerinde uzlaşılması, delil ve yöntem kurallarının (usûl) oluşması ile tamamlanmıştır.

9- Ünite 1, sayfa 7, 29. satır

Fıkıhın terim anlamının açıklanması amacıyla yapılan ilk tanım biçimi, fıkıh usûlcülerine ait olup, onda hükümler kaynaklardan çıkarılırken gerçekleştirilen bilimsel faaliyet esas alınmaktadır. Buna göre fıkıh, usûlcüler tarafından “Şer’î amelî hükümleri tafsili delillerine dayalı olarak bilmek” biçiminde tanımlanmaktadır.

10- Ünite 1, sayfa 8, 4-5. satır

... bildirmeli önermelerinki ise dolaylıdır. Yine yaptırmalı önermeler doğruluk ve yanlışlık bakımından bir gerçeklik denetimine tâbi tutulamazken, bildirmeli önermelerin doğruluk ya da yanlışlığı akli (rasyonel) veya deneysel (ampirik) olarak tespit edilebilir

11- Ünite 1, sayfa 8, 7-8. satır

Şer’î hükümler de düzenledikleri konular bakımından kendi içinde itikâdiyyât, vicdâniyyât ve ameliyyât olmak üzere üç kısma ayrılmaktadır.

12- Ünite 1, sayfa 8, 33-40. satır

fıkıh kavrama biçimiyle ilgilidir. Bilme (ilm) tabiriyle usûlcüler, fıkıhın bilimsel bir faaliyet olduğunu vurgulamak istemektedirler. Onlara göre fıkıh, hükümleri tafsili delillerinden alma ya da çıkarma işleminden ibarettir.

13- Ünite 1, sayfa 9, 31. satır

Şeriat, dar anlamda kullanıldığında ise, yalnızca değişime açık hükümler bütünü anlamında kullanılmaktadır.

YANLIŞ

- 14- **Ünite 1, sayfa 9, 49. satır**
Şu halde şeriat, hem nass yoluyla bildirilmiş hem de ictihadi yöntemlerle elde edilmiş hükümleri birlikte içermektedir. Çünkü şer'ilik, ilahî iradenin hüküm biçiminde açığa çıkması demektir.
- 15- **Ünite 1, sayfa 10, 10-11. satır**
Çünkü fıkıh sadece amelî hükümlerden oluşmaktadır.
- 16- **Ünite 1, sayfa 10, 49-50. satır**
Demek ki, itikadî, ahlakî ve amelî hükümler kişilere aklı, kalbî ya da bedensel olarak nasıl davranmaları gerektiğini söyleyen...
- 17- **Ünite 1, sayfa 11, 1. satır**
Bu itibarla, kelâm, tasavvuf ve fıkıh, ulaştığı sonuçları yaptırmalı önermeler...
- 18- **Ünite 1, sayfa 11, 8. satır**
...ancak fıkıh usûlünde belirlenmiş olan delil ve yöntemleri kullanarak ulaşabilir.
- 19- **Ünite 1, sayfa 11, 12. satır**
Fıkıh usûlü de, delil ve yöntemlerin şer'î geçerliliğini tespit...
- 20- **Ünite 1, sayfa 12, 19. satır**
... konu bakımından sübjektif ahlâk kurallarını da içermektedir.
- 21- **Ünite 1, sayfa 19, 16-17. satır**
Soyut yöntem, evrensel hukuk düşünce tarihsel bakımından da meseleci yönteme göre daha geç dönemde ortaya çıkmış ve onun tam anlamıyla işlevsel olmaması nedeniyle İslam hukuk biliminde erken sayılabilecek bir dönemde...
- 22- **Ünite 1, sayfa 19, 43-46. satır**
Fıkıh kelimesi artık, Kitâb ve Sünnet naslarıyla sabit olan hükümleri bilmek yanında, bu naslar üzerinde yürütülen akli çıkarım faaliyetini ve bunun sonucunda ulaşılan bilgileri ifade etmeye başlamıştır.

DOĞRU

- 14- **Ünite 1, sayfa 9, 49. satır**
Şu halde şeriat, hem nass yoluyla bildirilmiş hem de ictihadi yöntemlerle elde edilmiş hükümleri birlikte içermektedir. Bu itibarla şeriatın kapsamını yalnızca nass yoluyla bildirilen hükümlerle sınırlayan yaygın yaklaşımın, klasik kaynaklar dikkate alındığında, bilimsel bir geçerliliğinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Çünkü şer'ilik, ilahî iradenin hüküm biçiminde açığa çıkması demektir.
- 15- **Ünite 1, sayfa 10, 10-11. satır**
Çünkü fıkıh sadece amelî hükümlerden oluşmaktadır. Şeriat terimi dar anlamda kullanıldığında ise, değişime açık amelî hükümler bütünü olarak fıkıh kavramı ile örtüşmektedir.
- 16- **Ünite 1, sayfa 10, 49-50. satır**
Demek ki, itikadî ve amelî hükümler kişilere zihinsel (kalbî) ya da bedensel olarak nasıl davranmaları gerektiğini söyleyen hükümlerdir.
- 17- **Ünite 1, sayfa 11, 1. satır**
Bu itibarla, kelâm ve fıkıh, ulaştığı sonuçları yaptırmalı önermeler...
- 18- **Ünite 1, sayfa 11, 8. satır**
ancak fıkıh usûlünde belirlenmiş olan delil ve yöntem kurallarına uyarak ulaşabilir.
- 19- **Ünite 1, sayfa 11, 12. satır**
Fıkıh usûlü de, delil ve yöntemlerin şer'î geçerliliğini tespit...
- 20- **Ünite 1, sayfa 12, 19. satır**
konu bakımından sübjektif ahlâk kuralları ile örtüşmektedir.
- 21- **Ünite 1, sayfa 19, 16-17. satır**
Soyut yöntem, evrensel hukuk düşünce tarihi bakımından da meseleci yönteme göre daha geç dönemde ve onun işlevinin yetersizliği nedeniyle geliştirilmiştir. İslam hukuk biliminde erken sayılabilecek bir dönemde
- 22- **Ünite 1, sayfa 19, 43-46. satır**
Fıkıh kelimesi artık, Kitâb ve Sünnet üzerinde yürütülen akli çıkarım faaliyetini ve bunun sonucunda ulaşılan bilgileri ifade etmeye başlamıştır.

YANLIŞ

- 23- **Ünite 3, sayfa 55, 32. satır**
Merğînânî'nin (ö. 583/1196)
- 24- **Ünite 3, sayfa 56, 20. satır**
Feyzullah Efendi'nin (ö. 115/1703)
- 25- **Ünite 3, sayfa 57, 31. satır**
Bâcî (ö. 480/1086)
- 26- **Ünite 3, sayfa 62, 31. satır**
İbn Hazm (ö. 466/1064)
- 27- **Ünite 4, sayfa 72, 38. satır**
arzedden bu delillerin
- 28- **Ünite 4, sayfa 84, 3. satır**
Asli Delillerin Uzantısı Olan Deliller
- 29- **Ünite 4, sayfa 94, 19. satır**
Asli delillerin uzantısı olan deliller
- 30- **Ünite 8, sayfa 188, 8. satır**
Bu aynı hakka ve hukuki ilişkiye konu olabilir. İslam hukuku bu hakları mallar onlar için mütekavvim maldır ve diğer mallardan hiçbir farkı yoktur. Bundan dolayı bu mallar ehl-i kitabın kendi aralarındaki işlemlerinde her türlü onlar açısından en güçlü bir şekilde korur
- 31- **Ünite 8, sayfa 204, 18. satır**
düzeltilebilen, nispi geçersiz akitlerdir.
- 32- **Ünite 9, sayfa 218, 12. satır**
Şâfilere göre bu emmenin doyurucu olması da şarttır, Hanbelilere göre ise şart değildir.
- 33- **Ünite 10, sayfa 248, 6-8. satır**
İslam ceza hukuku kurallarının yer bakımından uygulanması sorunu, dârulharbde işlenen suçların, dârulislamda cezalandırılıp cezalandırılmayacağı ile ilgilidir.

DOĞRU

- 23- **Ünite 3, sayfa 55, 32. satır**
Merğînânî'nin (ö. 593/1197)
- 24- **Ünite 3, sayfa 56, 20. satır**
Feyzullah Efendi'nin (ö. 1115/1703)
- 25- **Ünite 3, sayfa 57, 31. satır**
Bâcî (ö. 474/1081)
- 26- **Ünite 3, sayfa 62, 31. satır**
İbn Hazm (ö. 456/1064)
- 27- **Ünite 4, sayfa 72, 38. satır**
arzedden bu mülhak delillerin
- 28- **Ünite 4, sayfa 84, 3. satır**
Mülhak Deliller
- 29- **Ünite 4, sayfa 94, 19. satır**
Mülhak deliller
- 30- **Ünite 8, sayfa 188, 8. satır**
Bu mallar onlar için mütekavvim maldır ve diğer mallardan hiçbir farkı yoktur. Bundan dolayı bu mallar ehl-i kitabın kendi aralarındaki işlemlerinde her türlü aynı hakka ve hukuki ilişkiye konu olabilir. İslam hukuku bu hakları onlar açısından en güçlü bir şekilde korur.
- 31- **Ünite 8, sayfa 204, 18. satır**
düzeltilebilen akitlerdir.
- 32- **Ünite 9, sayfa 218, 12. satır**
- 33- **Ünite 10, sayfa 248, 6-8. satır**